

VEDANTISCHE BEGRIPPENLIJST – R

Introductie in Vedantisch zelfonderzoek

Verklaring van veelgebruikte Vedanta begrippen

Informatie uit de klassieke Vedanta traditie doorgegeven door Adi Shankaracharya – Swami Chinmayananda, Swami Dayananda Saraswati, en Swami Paramarthananda (traditionele sanyassis in de Saraswati orde), en James Swartz, Ted Schmidt. Samengesteld, bewerkt en vertaald uit het Engels door Jivan Rethmeier. Vedanta is gebaseerd op de ca. drieduizend jaar oude Indiase Vedische Geschriften, met name op belangrijke bronteksten als de Bhagavad Gita, Upanishads, en Brahma Sutras. Het is een “brahma vidya”, een bewustzijnswetenschap, waarin het vrij zijn van beperkingen – ultieme innerlijke vrijheid – als hoogste menselijke doel gezien wordt.

Rajas

Een van de drie gunas (de drie basisenergieën). Het is de energie van activiteit, passie, verlangens, wilskracht en projectie; dynamische energie.

Ragas & Dveshas

Onze voorkeuren (“ik wil...”) en weerstanden (“ik wil niet...”). Voorkeur en afkeer.

Realiteit

Realiteit: dat wat altijd aanwezig is en nooit verandert: puur bewustzijn, puur bestaan, het Zelf. Het verwijst naar het non-duaal puur bewustzijn dat verschijnt als bewust subject en als inerte subtiele en grofstoffelijke objecten. Anders gezegd: puur bewustzijn plus de objecten die zichzelf eraan presenteren.

Realiteit (illusie van –)

De claims die onderliggend zijn bij de illusie van realiteit zijn: (1) Het externe object veroorzaakt het mentale object, en (2) Het mentale object vertegenwoordigt het externe object. Deze claims beschrijven duidelijk hoe wij denken dat waarneming werkt. We denken dat onze waarnemingen veroorzaakt worden door externe objecten. We denken ook dat onze waarnemingen externe objecten vertegenwoordigen en erop lijken. Deze dualistische aannames kunnen ons een gevoel van vervreemding bezorgen en het doen lijken alsof we afgescheiden zijn. Het kan ons eenzaam doen voelen. Je maakt je vrij van de bindende kracht die de twee claims op je uitoefenen zodra het helder voor je is dat je de objecten niet kunt vinden, en je dus ook geen relaties tussen ze kunt vinden. Je bent dan bevrijd van het geloof dat de wereld is zoals deze lijkt te zijn. Je directe ervaring laat zien dat de enige “realiteit” de aanwezigheid van puur bewustzijn is, niet een objectieve wereld.

Realiteit (schijnbare vs. verschijnende –)

“Schijnbaar” verwijst naar “illusie”, iets dat er niet werkelijk is, dat verzonnen is, en dus helemaal niet bestaat, een afwezigheid, “asat”. VB: “zijn schijnbaar hoge intelligentie leidde tot zijn ondergang”, betekent dat hij helemaal niet intelligent was. Een “schijnbare tegenstrijdigheid” is een argument waar in werkelijkheid geen enkele tegenstrijdigheid in te bespeuren valt. “Verschijnend” verwijst naar “manifesteren, ontstaan, een aanwezigheid”, al zij het een afhankelijke en tijdelijke (mithya). VB: een gouden ring is goud dat als een ringvormig object verschijnt; met andere woorden, een ring is een verschijningsrealiteit van goud. Een wolk is water dat als een witte “donspluk” in de lucht verschijnt; met andere woorden, een wolk is een verschijningsrealiteit van water.

Vedantische Begrippenlijst - R

VEDANTISCHE BEGRIPPENLIJST – R

Realiteit (schijnbare vs. verschijnende –) vervolg

Mijn menselijke vorm is niet "niet-bestaand"; het bestaat wel degelijk, verschijnend als een manifestatie vanuit puur bewustzijn, de absolute realiteit...IK. Mijn menselijke vorm is puur bewustzijn dat verschijnt als deze vorm, en dus is het een verschijningsrealiteit. Zo is het ook met het geheel van de creatie: het is de macrokosmische verschijningsrealiteit van puur bewustzijn. De oerlaag van elke verschijningsrealiteit – macrokosmisch of microkosmisch – is puur bewustzijn, IK.

Realiteit (ultieme –)

Ultieme realiteit wordt gedefinieerd als: (1) dat wat verandering overstijgt; (2) datgene aan het bestaan waarvan nooit getwijfeld kan worden; (3) datgene wat voor zijn bestaan van geen enkel ander principe afhankelijk is.

Referent

Wanneer van een taalkundige referent wordt gesproken, wordt hiermee doorgaans het onderscheid tussen taal en de buitentalige werkelijkheid benadrukt. De referent van een woord komt dicht in de buurt bij de betekenis van een woord. Toch moeten deze beide onderscheiden worden. Het begrip "betekenis" slaat op de wijze waarop iets betekenis heeft, terwijl de referent draait om het object waarnaar verwezen wordt.

Relatieve kennis

De kennis die we verzamelen over objecten. Bij relatieve kennis is altijd sprake van een subject (de "kenner"), dat we "IK" noemen en een gekend object, dat we aanduiden met hij, zij, jij, het of dat. In deze context is de "kenner" dus altijd iets anders dan dat wat "gekend" wordt.

Rishi

Een rishi is een "ziener/kenner van de waarheid". Zodra (zelf-)kennis de persoon als het ware uitgevlakt heeft is deze feitelijk Isvara, maar dan zonder de almacht en de kennis van alle feiten (alwetendheid). Een rishi is niet een normale persoon die gestopt is met zoeken en zijn of haar identiteit als puur bewustzijn gerealiseerd heeft. Dat verhaal bestaat niet meer. Hij of zij is Isvara, een avatar, het Zelf in een lichaam, dat weet dat het het Zelf is en zelfs zodanig dat het niet denkt dat het het Zelf in een lichaam is. Mensen die zichzelf een avatar noemen zijn dat zeker niet omdat ze zichzelf zo noemen. Er is immers nog steeds iemand daar om om iets te "zijn"; het is dan simpelweg een "staat" in samsara. Vedanta is geopenbaard door rishis. Er zijn altijd rishis; het is als het ware een instituut in puur bewustzijn, zoals het ambt van president. De kennis behoort geheel en al tot puur bewustzijn. En wanneer een rishi "ziet", dan is de randvoorwaarde daarbij dat hij of zij op dat moment geen persoon is die interpreteert wat gezien of gehoord is, doch simpelweg een heldere spiegel waar het Zelf in schijnt. | Zie ook: geopenbaarde wijsheid.

Ruimte

Ruimte is in essentie niets anders dan tijdloos, eeuwig puur bewustzijn dat de vormloze vorm van ruimte heeft aangenomen. Ruimte is dan ook van puur bewustzijn afhankelijk voor zijn bestaan. Zie ook: tijd & ruimte.